

Blaarkoppen in het Groene Hart

Op woensdag 11 februari werden de resultaten gepresenteerd van een verkenning 'Blaarkoppen in het Groene Hart'. In samenwerking met acht Zuid-Hollandse Blaarkophouders heeft het Centrum voor Landbouw en Natuur CLM hiernaar onderzoek gedaan. De provincie Zuid-Holland was opdrachtgever en financier van het onderzoek.

Uit onderzoek naar Blaarkoppen in het Groene Hart van het CLM is gebleken dat de Blaarkop een zevendoelenkoe is. Hieronder worden deze zeven doelen kort beschreven.

- De Blaarkop is voor een veehouder een probleemloze koe die gemakkelijk afkalft, weer vlot drachtig wordt.
- In vergelijking met de Holstein produceert de Blaarkop minder melk maar wel met een 0,10 procent hoger eiwitgehalte. Het eiwit in de melk bestaat uit kappaca-

seïne Bb, hierdoor kan een veehouder twee à drie procent meer kaas maken uit een liter melk.

- In grote delen van het Groene Hart zijn de productieomstandigheden suboptimaal, in deze gebieden gedijt de Blaarkop goed.
- Naast melk produceert de Blaarkop vlees van goede kwaliteit.
- In de streek tussen Gouda, Leiden en Woerden werden van oudsher Blaarkoppen gehouden en zij horen dan ook cul-

tuurhistorisch gezien in het Groene Hart thuis.

- Door de holsteinisering is de genetische basis van onze veestapel smal geworden en uit oogpunt van biodiversiteit is de Blaarkop in de toekomst misschien van belang om onze runderen aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Ook aan behoud van de agrobiodiversiteit in het veenweidegebied draagt de Blaarkop bij.
- Door de klimaatverandering wordt het bedrijven die intensief boeren steeds moeilijker gemaakt. Blaarkop en Blaarkopkruisingen hebben het voordeel dat zij alleen met ruwvoer een goede productie realiseren.

Uit de hierboven beschreven zeven doelen

V.l.n.r.: Willem van Oosterom, Ronald Wieman, Theo Warmerdam, Teunis Jacob Slob, Frans den Hartogh, Hein Hoogeveen en Teus de Ruig. Op de foto ontbreken: Maria en Kees van Gaalen en Leo Onderwater

scoort de Blaarkop niet maximaal, maar scoort de Blaarkop wel goed op alle doelen.

Uitdagingen voor 2009 en verder

De Zuid-Hollandse veehouders willen de onderstaande uitdagingen in samenwerking met partners elders in het land realiseren.

- Bedrijfssystemen optimaliseren zodat een zo gunstig mogelijk milieu voor de Blaarkop ontstaat waarin zij optimaal kan produceren.
- Een fokprogramma ontwikkelen waarin de positieve punten van de Blaarkop worden bevorderd zoals de soberheid en verhoging van het eiwitgehalte en vooral het aandeel kappaCaseïne Bb.
- Het vermarkten van vlees en melk waarbij de meerwaarde van de Blaarkop ten gelde wordt gemaakt.
- Stimuleren dat de Blaarkop wordt gebruikt voor natuurbeheer.
- Om de biodiversiteit te behouden moet gezocht worden naar wegen om het productieverlies van de Blaarkop ten opzichte van de Holstein-Friesian te compenseren.
- Om het quotum vol te melken zijn meer koeien nodig in vergelijking met de Holstein-Friesian. Dit betekent dat de mestruimte eerder vol is terwijl de mestproductie per Blaarkop lager is. Dit vraagt om aangepast beleid.
- Tenslotte moet de Blaarkop als een meerdoelenkoe worden gepromoot bij veehouders. ●

Bron: rapport 'Blaarkoppen in het Groene Hart', februari 2009

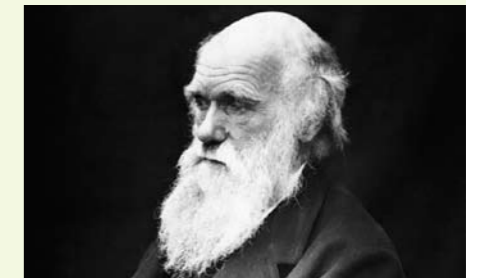
Zeldzame huisdierrassen in het Darwin-jaar

Honderdvijftig jaar geleden publiceerde Darwin zijn evolutietheorie in 'The Origin of Species'. Deze theorie heeft een enorme invloed gehad op de biologie en aanverwante wetenschappen en is nog steeds het belangrijkste principe voor het begrijpen van biologische processen. Om dit te vieren is 2009 uitgeroepen tot Darwin-jaar.

De evolutietheorie van Darwin heeft drie uitgangspunten. Aan de basis staat variatie. Dieren verschillen, de één groeit wat sneller, de ander geeft wat meer melk en ga zo maar door. Het tweede punt is dat nakomelingen meer op hun ouders lijken dan op andere dieren, met andere woorden, variatie is erfelijk. En ten derde krijgt het ene dier meer nakomelingen dan het andere met de bijbehorende overgeërfdde kenmerken. Deze drie punten samen zorgen voor verandering, en wel zo dat soorten steeds beter aangepast zijn aan de omgeving waarin ze functioneren. Dat kenmerken overerven, maakt het fokken nog interessanter; door het juiste vaderdier bij je moederdieren te zoeken kun je prachtige nakomelingen krijgen. Tenslotte kan een heel ras vooruitgaan doordat de beste vaderdieren het meest gebruikt worden. Dat is ook precies wat gebeurd is. Dieren produceren tegenwoordig meer melk, eieren en vlees dan ooit tevoren.

Zonder variatie geen verandering

Zo bekeken zou je kunnen redeneren dat het zeldzamer worden van onze oude rassen alleen maar vooruitgang is. De

overgebleven rassen zijn beter aangepast aan het huidige productiesysteem en worden ook nog steeds beter. Maar één cruciaal punt wordt dan over het hoofd gezien en dat is de variatie. Zonder variatie geen verandering die in de toekomst broodnodig kan zijn omdat de wereld niet altijd hetzelfde blijft. Met elk ras dat verdwijnt, wordt het moeilijker om in te spelen op de veranderingen die ons te wachten staan.

Kijken we naar belangrijke thema's in de politiek en maatschappij (bijvoorbeeld dierenwelzijn, duurzaamheid, slow food, robuustheid, milieuvriendelijkheid) dan kunnen we niet zonder de zeldzame lokale rassen. Deze zijn eeuwenlang gehouden om te kunnen functioneren in het lokale landschap. In die eeuwen hebben de principes van Darwin hun werk gedaan en zijn rassen ontstaan met vaak sobere dieren. Juist deze variatie van de oude rassen kan voor de toekomst belangrijk zijn. Veehouderij zonder diversiteit is een doodlopende weg. Alle aanleiding dus om ook in het Darwin-jaar ons in te zetten voor het behoud van de zeldzame huisdieren.